

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

Informe

Mallorca cap al col·lapse

Atura el comptador, reinicia el sistema.

Octubre 2013

Índex

1.- Introducció

2.- Iniciatives parlamentàries i planejaments sectorials

- Quan els requisits ambientals esdevenen un obstacle a la inversió (suposadament).
- El concepte particular de "sostenibilitat" del Conseller Company aplicat a l'urbanisme.
- La importació de residus: una possibilitat via llei.
- Quan els interessos turístics sotmeten les regles del joc urbanístic.
- Les lleis turístiques que afecten competències territorials
- La política de caça la marquen els caçadors
- L'aigua tractada com una mercaderia i no com un bé: el nou Pla Hidrològic.
- L'avantprojecte de llei del Sòl, Bauzá-Company: una amenaça pel territori.
- L'avantprojecte de llei d'ordenació minera: el territori, el paisatge i el medi ambient sotmesos als interessos privats i del poderós sector de les pedreres.

3.- La rebaixa dels valors naturals: la nefasta política als espais naturals

4.- Projectes purament especulatius es sumen als conflictes territorials existents

- El mapa de conflictes ambientals

5.- Conclusions

1. Introducció

Després de poc més de dos anys amb el Partit Popular al capdavant de les principals institucions - Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca i Ajuntament de Palma - Mallorca es troba en una situació de fragilitat territorial i ambiental sense precedents que compromet el seu futur i el de la seva societat.

La crisi no ha servit per replantejar les bases del model que ha conduït Mallorca al límit de la seva capacitat de càrrega en molts aspectes (artificialització del territori, usos intensius del sòl, degradació dels espais naturals, generació de residus, consum d'aigua i energia, contaminació,...). Ans al contrari, ha esdevengut l'excusa per impulsar encara més una **estratègia política perversa adreçada a consolidar beneficis d'uns pocs, però poderosos col·lectius i persones a costa del territori, el medi ambient i el benestar social.**

Unes polítiques que **difereixen en el temps els seus efectes, de manera que abonen el terreny per a recollir el fruit de la destrucció en el futur**, valent-se de la prepotent majoria parlamentària, a esquenes de la població, al marge de l'interès general i aprofitant la desinformació derivada de la complexitat de tota la regulació urbanística i fent servir el fals argument de la necessitat social i generalitzada de "recuperar" l'activitat econòmica.

Els interessos econòmics dels llobbistes habituals (hotelers, caçadors, promotors, constructors,...) han dictat les polítiques territorials i la planificació i gestió dels recursos naturals. Així, el que duim de legislatura s'ha caracteritzat bàsicament per:

- **impuls i revisió de lleis i normatives a mercè dels interessos de determinats col·lectius:** llei general turística — que dona potestat al Govern per marcar amb total arbitrarietat quin són els projectes d'interès turístic—, decret llei i llei d'activació econòmica en matèria d'indústria i energia —que permeté a TIRME importar residus—, decret-llei per a la Platja de Palma —que exonera els hotels de platja de Palma del

compliments dels paràmetres urbanístics vigents—, decret-llei per impuls de zones turístiques madures, llei d'ordenació minera —dictada a mercè dels interessos del sector de les pedreres—, revisió del Pla Hidrològic de les Illes Balears —a mida de col·lectius sondistes i miners i grans propietaris de terres agrícoles que tenen no volen barreres a l'ús intensiu de l'aigua—, la Llei del Sòl —que promou la urbanització dels espais naturals—, la llei de caça —dictada pels caçadors —...

- **rebaixa dels valors ambientals i amnisties generalitzades a les infraccions ambientals i territorials:** hem vist com s'imposa un panorama de **des regulació urbanística i de l'ordenació territorial** per tal de «flexibilitzar» els requisits normatius i de tramitació ambiental i **introduir l'arbitrarietat** per motivar la «inversió» (p.ex possibilitat de donar llicències en urbanitzacions sense clavegueram) o suposadament generar "seguretat jurídica"; com s'ha **desmantellat la gestió dels espais naturals** protegits infradotant-los de personal i recursos; i com s'han impulsat **amnisties generalitzades** a través dels projectes de llei: decret llei i llei d'ordenació urbanística sostenible (regularització de parcel·lacions i urbanitzacions il·legals), llei del sòl (legalització de irregularitats al sòl rústic); llei ordenació minera (regularització situació pedreres il·legals)...
- **impuls i ressorgiment de projectes concrets** per a la consolidació de drets urbanístics i revalorització de terrenys a favor de promotors i entitats bancàries que varen provocar la crisi i bombolla especulativa - immobiliària: sa Ràpita, Canyamel, ses Fontanelles, Marina de Magaluf, ...urbanització Sant Agustí, Can Ribes (Consell)...

2. Iniciatives parlamentàries i planejaments sectorials

El Parlament ha estat l'eina per impulsar les polítiques més dures del partit popular en el que duim de legislatura. Així, el Parlament ha validat els decrets llei i lleis impulsades amb l'objectiu clar de sotmetre el territori i a les persones, als interessos econòmics i especulatius, llevant "impediments" de caire ambiental, democràtic i procedimental.

Per altra banda, s'ha fet una revisió ad-hoc del Pla Hidrològic que respon a les pressions exercides per sectors que obtenen els seus marges de beneficis de l'explotació intensiva del recurs (miners, sondistes, grans propietaris de terrenys agrícoles d'ús intensiu, etc.). En aquests moments estan obertes també les revisions del Pla Director Sectorial de Residus i del Pla Director Sectorial Energètic.

Quan els requisits ambientals esdevenen un obstacle a la inversió (suposadament).

El Govern ha consolidat per llei l'autorització de llicències sense clavegueram. Des de 2010 i ara fins al 2016 a Mallorca, fins al 2016 es poden atorgar llicències per edificar a urbanitzacions que no tenen tots els serveis, concretament el de clavegueram.

El cas, o excusa per prorrogar aquesta excepcionalitat, és que els Ajuntaments, en temps de crisi "no han aprovat definitivament els projectes d'urbanització o dotació de serveis de clavegueram, per manca de recursos, perquè el termini és insuficient o per altres circumstàncies" tal i com esmenta l'exposició de motius del nou decret- llei.

Es previsible que la situació econòmica dels Ajuntaments no millori gaire d'aquí al 2016 i que al 2016 ens tornem a trobar amb una pròrroga que no farà més que consolidar una situació irregular, respecte dels preceptes bàsics de la Llei estatal del sòl, i allargar una problemàtica que no és té la intenció real de solucionar.

L'objectiu de la norma està clar que no és la dotació de serveis, sinó la possibilitat de **donar llicències sense impediments de caire ambiental**, perquè al cap i a la fi, l'evacuació correcte de les aigües residuals, és una qüestió de gran transcendència des del punt de vista ambiental que implica uns costos afegits per particulars i administracions municipals que es volen "poder evitar".

El concepte particular de "sostenibilitat" del Conseller company aplicat a l'urbanisme.

El Conseller Company² va impulsar el que probablement sigui una de les més greus iniciatives legislatives que s'han impulsat fins a dia d'avui en relació a l'ordenació urbanística. Una Llei que ha estat objecte d'anàlisi per part del Govern Estatal per tenir indicis d'inconstitucionalitat en alguns dels seus articles més conflictius.

La Llei Company, obri les portes a la construcció al sòl rústic, i a la desprotecció i reactivació d'urbanitzacions i altres projectes que actualment són ANEI o ARIP (especialment les que deriven de les proteccions impulsades per la Llei 4/2008): Cala Carbó (Pollença), el Vilar (Pollença), cala Blanca (Andratx), alcanada (Alcúdia), cala Marçal (Felanitx), Regana (Llucmajor), can Vairet i son Flor (Calvià), Montport (Andratx), Muleta (Sóller).

Altres aspectes de la llei 4/2008 o del decret-llei anterior, que es modifiquen:

1. Llei de camps de golf (possibilitat de tornar permetre hotels i apart-hotels) i a que els golfs puguin sol·licitar l'extracció d'aigua potable per a reg)
2. Ampliació de balneari de sa Font Santa a damunt el Salobrar de Campos.
3. Possibilitat d'edificar a sòls urbans que no tinguin tots el serveis prevists a la llei.
4. Per altra banda, i pel que fa al **sol rústic**, amb l'excusa de facilitar l'edificació de construccions agrícoles o ramaderes, se podrien autoritzar nous habitatges i nous usos.

Sa Canova d'Artà

Legislació recent dels governs Bauzá i Rajoy amenacen aquest sistema dunar, un dels més singulars i ben conservats de Mallorca.

Segons la nova normativa de turisme, urbanisme i costes, el sistema dunar es podria urbanitzar, amb la reactivació del projecte iniciat l'any 1974 amb el nom de *Bahía Nova*, arran de la seva consideració com a Centre d'Interès Turístic Nacional pel franquisme en temps del ministeri de Manuel Fraga. Les campanyes ecologistes dels anys 1980 en defensa d'aquest paratge culminaren amb la Llei 9/1988, de 21 de setembre, que la declarà ANEI. Abans i tot de la promulgació de la Llei d'Espais Naturals, Sa Canova va ser protegit pel Parlament Balear. José Ramón Bauzá, Gabriel Company i Carlos Delgado són responsables de les noves amenaces urbanístiques sobre aquest espai verge.

La reviscolada d'aquesta urbanització "zombi" seria una taca indeleble que tacaria per sempre la imatge turística de Mallorca.

Aquesta **legislació** sembla feta a mida per possibilitar la urbanització de Sa Canova d'Artà:

- La Disposició Addicional 1^a de la Llei 7/2012 d'Ordenació Urbanística (Llei Company) obre la porta a revifar urbanitzacions abandonades dins d'espais naturals.
- La Disposició Addicional 19^a de la Llei 8/2012 del Turisme (Llei Delgado) possibilita la construcció de grans equipaments al sòl rústic (camps de golf, esportius, recreatius, culturals o de "qualsevol altre tipus"), encara que el Pla Territorial els prohibeixi.
- La Llei de Costes, modificada amb la Llei 2/2013 pel govern presidit per Mariano Rajoy, desprotegeix bona part dels sistemes dunars amb una definició restrictiva de les que s'inclouen al domini públic marítim i terrestre.

Vincles:

<http://www.gobmallorca.com/informa-t/butlletins-informatius/964-butlleti-28022013.html>

<http://dugi-doc.udg.edu/bitstream/handle/10256/73/0MEM%C3%92RIA.pdf?sequence=7>

La importació de residus, possible via llei.

El Grup popular, via esmena a la Llei de mesures urgents d'activació econòmica en matèria d'indústria i energia ³va introduir una esmena per possibilitar **importar residus** de fora per a dur a cremar a Mallorca i **convertir així Mallorca, en el femer d'Europa**.

A partir d'aquí s'han succeït tota una sèrie d'esdeveniments —inici importació de residus al gener, modificació del contracte amb TIRME, revisió de tarifa... — que han posat en evidència que el Consell de Mallorca actua amb l'objectiu clar de garantir els guanys que la concessionària del servei públic obligatori insularitzat de gestió de residus, es va assegurar anys enrera a través d'un contracte concessional que els propis serveis jurídics del Consell de Mallorca, no han dubtat en qualificar com a "draconià", sense límits en els guanys i repercutint les inversions i riscos a la població via tarifa.

Quan els interessos turístics sotmeten les regles del joc urbanístic.

El Conseller Carlos Delgado ha aconseguit plasmar les seves aspiracions personals aconseguint mitjançant la nova Llei del Turisme⁴, poder disposar total i absolutament de tot el territori per autoritzar sense traves, ni administratives ni ambientals, projectes al marge de qualsevol compliment de la legislació en matèria territorial i urbanística. Alguns aspectes claus de la Llei:

1. Pretén subordinar la planificació territorial a l'interès turístic
2. Concedeix dispenses al compliment de paràmetres urbanístics adjudicats de forma arbitrària sota la figura de l'interès turístic i autonòmic
3. Afavoreix la desregulació de les autoritzacions sobre activitats turístiques i usos del sòl
4. Legalitza de forma escandalosa "fòssils" urbanístics, exonerant-los del compliment de la norma
5. Sòl rústic (fins i tot protegit) obert als negocis turístics sense cap tipus de control ni urbanístic ni ambiental.
6. Es possibiliten canvis d'ús afavorint les empreses d'allotjament turístic .

Magaluf

El complex turístic de Magaluf és una destinació preferida pels britànics de classe mitjana-baixa. Té fama de ser una zona freqüentada pels *hooligans*, molt afectada per greus conflictes de seguretat ciutadana i deteriorament social i urbanístic. Igual que si es tractàs d'un "barri xino turístic", la crisi presenta una oportunitat de reconversió que expulsi el turisme d'espardenya. El reclam és la platja de Magaluf, a recer de l'illot de Sa Porrassa, i els nombrosos hotels de primera línia controlats per la cadena Melià Hotels Internacional, que s'ha associat amb la financera d'actius immobiliaris Evertaas.

El propòsit de la *join venture* de Melià i Evertaas és instal·lar franquícies d'establiments recreatius, com ara Wave House i Nikki Beach, i d'altres grans cadenes, com ara Starbucks. La cadena hotelera de la família Escarrer va avançar la modificació de la Llei 8/2012 del Turisme per tal de: poder canviar l'ús dels seus hotels, en té 7 entre Magaluf i Palma Nova, que són la zona d'origen de la seva xarxa internacional d'hotels; i poder vendre les habitacions amb un nou format turístic-residencial de divisió horitzontal de la propietat, denominat condotel.

La segregació social que privatitza la platja i els espais lliures pels nous clients i inversors immobiliaris a Magaluf té el suport del Govern de les Illes Balears que li concedí una Declaració d'Interès Autonòmic el febrer de 2012. La legalització d'aquest procés d'exclusió social, que es pot denominar de *gentrificació*, també té el suport del govern de Madrid que ha modificat la Llei de Costes, amb la Llei 2/2013, per tal de poder autoritzar l'ús exclusiu, per "esdeveniments d'interès general amb repercussió turística", de les platges urbanes com és la de Magaluf.

Les lleis turístiques que afecten competències territorials

El Conseller Delgado és molt aficionat a inventar-se "declaracions" (ex. "interès autonòmic", "interès turístic", "zones madures"...) per tal de permetre il·legalitats urbanístiques i emparar-les per llei a través de decrets- llei i altres iniciatives legislatives⁵. Les incidències d'aquest modus operandi van molt més enllà de carregar-se el debat sobre el model turístic que s'enterra per les "concessions" de les que es beneficien en cada cas a establiments concrets del sector hotelier - consolidant fòssils a primera línia via Llei del Turisme i permenten densificar-la encara amb majors alçades amb aquest nou decret. Afecten a més, i sobretot, el model d'urbanisme i fins i tot d'ordenació del territori que ha de venir regulat per altres instruments i des d'un altre àmbit de competències que no són precisament les turístiques.

En aquest cas, el Conseller Delgado va encara més enllà, i via Decret Llei de mesures urgents de caràcter turístic i d'impuls de les zones turístiques madures, que eximeix als hotelers de la normativa urbanística i turística (que hauria de regir igual per a tothom), s'estén a tot el territori balear amb conseqüències especialment greus per al sòl rústic i protegit on s'hi permeten legalitzacions, nous projectes i augments d'edificabilitat. La disposició addicional 19 de la Llei del Turisme, feia referència als grans equipaments esportius, recreatius, culturals o de qualsevol altre ús que contribueixin a la desestacionalització. Segons aquest redactat depenien del pla territorial i per tant de la seva matriu de sòl rústic. Ara, el decret llei incorpora una disposició transitòria (article 14) que els permet "botar-se" el PTM.

Platja de Palma i S'Arenal

El govern Bauzá ha abandonat la idea d'esponjar la trama urbana degradada de la Platja de Palma, que és l'estratègia que s'havia seguit abans de la crisi per contenir el creixement i reduir l'impacte ambiental d'aquesta destinació turística.

L'aposta suïcida del govern Bauzá és fer créixer encara més enclavaments turístics madurs com és la Platja de Palma. Per exemple, amb més urbanització. El Decret llei 8/2012 permet que s'urbanitzi l'espai natural de Ses Fontanelles i aixeca la moratòria de creixement urbanístic del Pla Territorial de Mallorca per a tota la Platja de Palma i S'Arenal. Un altre Decret llei, l'1/2013, declara aquest àmbit com a "zona turística madura". Arran d'això, entre d'altres excessos, els hotels de més de quatre estrelles i els edificis d'apartaments turístics de més de tres claus podran afegir fins a dues plantes d'alçada. L'avanç del Pla de Reconversió Integral possibilita la urbanització de 171,4 hectàrees de consolidació i nova urbanització. Dins d'aquestes zones de nou creixement urbanístic es parla de construir-hi tres nous hotels i un casino.

Si és una "zona turística madura" per mor d'un creixement urbanístic excessiu, no seria millor frenar i revertir aquest creixement, per comptes de seguir alimentant la insostenibilitat?

La política de caça la marquen els caçadors

La caça és una important activitat al medi rural i natural, i interrelaciona amb les altres activitats que s'hi desenvolupen (agricultura, ramaderia, residència, excursionisme, etc.) Els caçadors a Mallorca són uns 21.000, sense dubte un col·lectiu políticament molt atractiu per alguns partits, però constitueix només el 2,4% de la població a l'illa.

Tot i això, les decisions adoptades en aquests darrers dos anys responen únicament a les demandes de les societats de caçadors i del negoci cinegètic. Res s'ha fet per harmonitzar una activitat no exempta de conflictes amb la majoria de la ciutadania, i millorar la seva integració amb els altres usos de la fora vila.

La taxa que penalitza el manteniment i creació de refugis de fauna (una de les poques alternatives dels propietaris rurals per evitar que cacin dins ca seva), l'allargament de la temporada de caça dels tords, l'autorització a Mallorca de modalitats de caça fins ara prohibides, l'eliminació de la necessitat de passar unes proves de coneixement per a tots aquells que vulguin accedir a la llicència de caça, l'autorització per què els nins a partir dels 8 anys ja puguin participar en la caça, l'autorització de la caça una hora abans de la sortida del sol, ... són algunes de les mesures impulsades pel Consell de Mallorca (que té les competències en Caça des de l'any 2010) i aprovades en el seu cas pel Parlament.

L'aigua tractada com una mercaderia i no com un bé: el nou Pla Hidrològic.

El Consell de Govern va donar el passat mes de juny, el vistiplau al nou Pla Hidrològic de les Illes Balears - amb el qual els facultatius de mines, perforadors i agricultors intensius hi estan totalment d'acord i satisfets. Aquest Pla fa inviable el compliment dels objectius de recuperació dels aqüífers deteriorats, i la garantia de la qualitat ecològica del recurs a futur. Bàsicament, perquè prioritza la satisfacció de les

expectatives d'accés a l'aigua sense límits ni controls.

Els aspectes més significatius i preocupants del Pla pel futur de l'aigua són que:

1. Elimina la major part de mesures per millorar l'estat de les masses d'aigua que preveia el pla aprovat al 2011: control de captacions, requisits per fonts puntuals de contaminació, per fonts difoses, per instal·lacions industrials, per contaminació accidental de benzineres, contaminacions derivades d'activitats agrícoles, vessaments de depuradores i sistemes autònoms de depuració, gestió xarxes clavegueram,...
2. Elimina les normes tècniques obligatòries per a fer sondejos i estableix distància fixa de 100 metres entre captacions independent d'on afecti. Això implica que es podrien triplicar els pous existents. A més ara, això pot afectar a qualsevol massa d'aigua independentment de que estiguin en risc, sense establir valors màxims d'extracció.
3. Es rebaixa la protecció en els perímetres de captació per a abastament d'aigua.
4. Es permeten noves captacions a zones costaneres, malgrat la salinització existent.
5. Modifica els límits de les zones humides periurbanes on el GOB Mallorca denuncia que hi ha promotors interessats en edificar solars: és una realitat a Ses Fontanelles, l'Ullal, Porto Petro, Maristany, i pot ser alguna més. A més, deixa a criteri del Conseller, la revisió de les delimitacions que el Pla estableix de manera "provisional".
6. Es permet treure aigua per a usos agrícoles en masses sobreexplotades classificades com a masses en risc.
7. S'elimina l'obligatorietat de qualsevol mesura de gestió de la demanda, tant urbana com agrícola

L'avantprojecte de llei del Sòl, Bauzá-Company: una amenaça pel territori.

El govern Bauzá promou la urbanització dels espais naturals. Aquest és el resum de la proposta de Llei del Sòl del govern del Partit Popular de les Illes Balears. Gabriel Company, el Conseller de medi ambient, ordenació del territori i agricultura del govern Bauzá, promou una Llei que legalitza les urbanitzacions i els xalets construïts als espais naturals i al fora vila balear. Només a Mallorca, hi pot haver 226.590 edificacions al sòl rústic amb usos turístics i residencials. S'hagin construït o no legalment, el Govern Bauzá planteja legalitzar-los. No és una barbaritat això? Primer de tot, és un greuge per als que han respectat la Llei fins a dia d'avui (quina cara li queda a qui ha complert la Llei?); a més, abona la delinqüència urbanística dels que apostaren per fer infraccions; i compromet la sostenibilitat del futur perquè elimina les "portes" de la ciutat al camp amb l'extensió de la ciutat difusa.

La Llei 7/2012, de mesures urgents per a l'ordenació urbanística "sostenible" ja va fer la feina bruta: legalitzar les parcel·lacions il·legals mitjançant la nova figura dels "assentaments en el medi rural". L'avantprojecte de la llei del sòl fa més passes en aquesta direcció, legalitzar els xalets al sòl rústic que els revaloritza al mercat immobiliari especulatiu internacional, de compra-venda i de lloguer. Els xalets augmenten el seu valor com actius financers, per salvar als bancs i als especuladors. Però el que es sacrifica és Mallorca: el territori i l'herència per als nostres descendents. És a dir, la llei del sòl és pa per avui i gana per demà.

La nova llei Bauzá-Company pot consolidar d'altres amenaces pel territori balear:

- Redueix la reserva de sòl per a la construcció d'habitatges de protecció oficial, és a dir, afavoreix la segregació social dels rics, perquè permet que els barris es diferenciïn per classes socials, sense afavorir a més l'allotjament per als més desfavorits.
- Lleva competències als Consells insulars pels municipis de més de 10.000

habitants, amb la qual cosa els seus consistoris podran aprovar els plans parcials i els plans especials que els permetran fer créixer el sòl urbà sense un coherència supramunicipal d'ordenació del territori.

- Redueix les exigències de zones verdes als pobles, fent que deixi de ser necessari respectar la dotació de 5 m² per plaça.

Aquestes modificacions fan perdre seguretat jurídica a la ciutadania i afavoreixen els interessos dels urbanitzadors i especuladors urbanístics.

La proposta de Llei del Sòl del Govern Bauzá és una aposta per promoure més urbanització difusa a les Illes Balears. La desprotecció territorial que promou sacrifica el territori balear als mercats financer- especulatiu, que treuen el màxim profit de la crisi econòmica amb la compra d'immobles per als capitals internacionals. Es promou més creixement urbanístic difús, en contra de l'herència de contenció urbanística de la LEN, les "moratòries" urbanístiques i l'ordenació territorial sostenible.

L'avantprojecte de llei d'ordenació minera: el territori, el paisatge i el medi ambient sotmesos als interessos privats i del poderós sector de les pedreres.

Estem davant d'una llei que clarament no té altre objectiu que el de potenciar el negoci del sector, amb un absolut despreci al medi ambient i als riscos ambientals i de contaminació que pot comportar l'exercici d'aquesta activitat.

Els aspectes més greus de la LLei:

1. Pretén modificar de la Llei 1/1991 d'espais naturals, per tal de permetre la regularització, ampliació o obertura de noves pedreres en espais de rellevància ambiental. Fins i tot, malgrat tenir l'informe de l'òrgan ambiental en contra.
2. Concedeix el màxim poder al titular del dret miner en front dels drets dels propietaris dels terrenys i no sempre per un interès públic justificable.

3. Representa una amnistia pels infractors que durant anys han passat per damunt els seus interessos econòmics privats per damunt del compliment de la normativa corresponent, en alguns casos per complicitat amb les administracions i en d'altres per incapacitat d'aquestes de regular un sector d'activitat que té uns greus impactes sobre el territori i el medi ambient. Una amnistia més en la línia de les ja impulsades pel Govern per a establiments turístics hotelers, urbanitzacions o parcel·lacions al sòl rústic, i habitatges en sòl rústic.

4. Permet la possibilitat de noves expropiacions per interessos miners donant llibertat absoluta al lobby d'empresaris de pedreres, sense establir en funció d'una anàlisi geològica i miner de viabilitat i de necessitats d'interès general.

En la línia del que va legislant el Govern Bauzà, aquest cop els beneficiats són els empresaris de pedreres. Es clar que un dels sectors que més al marge ha estat de la regulació i del compliment de la legalitat ha estat el sector de les Pedreres. Les denúncies normalment no es materialitzaven amb el preceptiu tancament de les pedreres que incomplien la legalitat, malgrat les reiterades denúncies. És més, el que vertaderament ha mancat sempre és un control i inspecció real de les activitats que desenvolupen i l'execució de les corresponent sancions. Ara, un cop més els que ho han fet malament en surten beneficiats i a més, guanyen tota una sèrie de privilegis per a garantir el seu negoci, malgrat les expectatives de les necessitats socials d'aquesta activitat econòmica que, lògicament han disminuït.

3. La rebaixa dels valors naturals: la nefasta política als espais naturals

Els espais naturals protegits mai han estat pitjor. Aquests dos anys hem assistit a un retrocés mai vist d'ençà que l'any 1988 es donaren les primeres passes en la protecció d'espais naturals mitjançant la declaració del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca.

No només s'ha mantingut la paralització en la declaració de nous espais protegits o

ampliació dels existents (el darrer, el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, fou declarat l'any 2007) sinó que estam assistint a la degradació a marxa forçada de tota l'estructura de conservació d'espais protegits que s'havia construït al llarg dels darrers 25 anys.

Tot plegat respon a la consideració que aquest Govern té de la conservació dels espais naturals protegits, no com una responsabilitat ineludible o ni tan sols com un recurs fonamental per a la nostra qualitat de vida o per l'economia balear, sinó com un luxe prescindible que en el millor dels casos pot aprofitar-se com oferta complementària per al turisme de masses. No passa desapercebuda tampoc una evident al·lèrgia del Conseller Company i els seus més alts directius cap a tot allò que impliqui protecció o conservació.

Per començar, el pressupost de la que fins fa poc ha estat l'empresa pública gestora dels espais protegits, Espais de Natura Balear, s'ha reduït a la meitat des de 2010, i la inversió real als parcs i reserves ha caigut des dels 901.147 € de 2010 als 70.000 de 2013 (retall del 92%).

Part important d'aqueixa reducció de pressupost s'aconsegueix a costa d'acomidaments de personal fonamental per a la gestió dels espais protegits. L'acomiadament de tots els naturalistes destinats a parcs, de gairebé tots els tècnics del paratge Natural de la Serra de Tramuntana (5 de 6) o del personal de Tragsa destinat a Cabrera són potser els exponents més greus del retall de mitjans humans.

A més a més recentment hem assistit a la desaparició d'ENB, absorbida per l'IBANAT (fins ara responsabilitzat bàsicament de feines forestals) i s'albiren importants reestructuracions internes que sense dubte suposaran que els recursos humans destinats a espais protegits, a més d'insuficients, siguin menys especialitzats i per tant menys eficients.

Els efectes d'aquesta creuada governamental contra els espais naturals protegits ja són ben

evidents, i podem destacar entre ells la manca d'un nivell mínim de vigilància que garanteixi el compliment de la normativa, la manca de suficient informació i atenció als visitants, la manca de seguiment dels canvis ecològics i de qualitat dels espais protegits, la manca de manteniment adequat de les infraestructures de visita, la manca de suficient gestió tècnica que asseguri la conservació, la manca de suficient capacitat de direcció i coordinació per tal de dur a bon port les planificacions anuals (fins i tot la supressió de director en algun cas), la manca d'un pressupost mínimament suficient dedicat a investigació, la manca d'un pressupost mínimament suficient per atendre les necessitats d'inversió dels parcs, la manca de planificació a mig termini, el lamentable paper testimonial de juntes rectores i patronats com òrgans consultius, ...

En definitiva, els nostres estimats parcs i reserves naturals es troben immersos en un procés de degradació progressiva que afectarà inevitablement tant a la conservació dels seus valors naturals com al seu gaudi sostenible per part dels ciutadans.

1. Els tràmits d'aprovació dels PORN i la posterior declaració de figures de protecció a nous espais naturals anul·lats.
2. El pressupost dels espais protegits, sota mínims
3. Les juntes assessores i patronats sense convocar-se
4. Es cobrarà per determinats serveis als espais protegits
5. Pla Balears Natura 2015: porta oberta a activitats comercials, turístiques, esportives i d'oci als espais protegits

4. Projectes purament especulatius es sumen als conflictes territorials vigents

Anuncis de grans inversions (hotels de luxe, ressorts, parcs temàtics, ampliacions de ports esportius, centres comercials,...) es van seguint de manera continuada. Molts d'ells no van més enllà d'anuncis fantasma, als quals el Govern s'apresa a donar suport, per tal de donar "seguretat" als potencials inversors que no fan més que especular amb el territori en funció de

la complicitat política que són capaços d'aconseguir. L'objectiu, en molts casos desfer-se d'actius tòxics, adquirir i consolidar drets urbanístics a costa de regulacions a la carta, que el nostre Govern ja ha deixat constància que està disposat a fer a qualsevol preu.

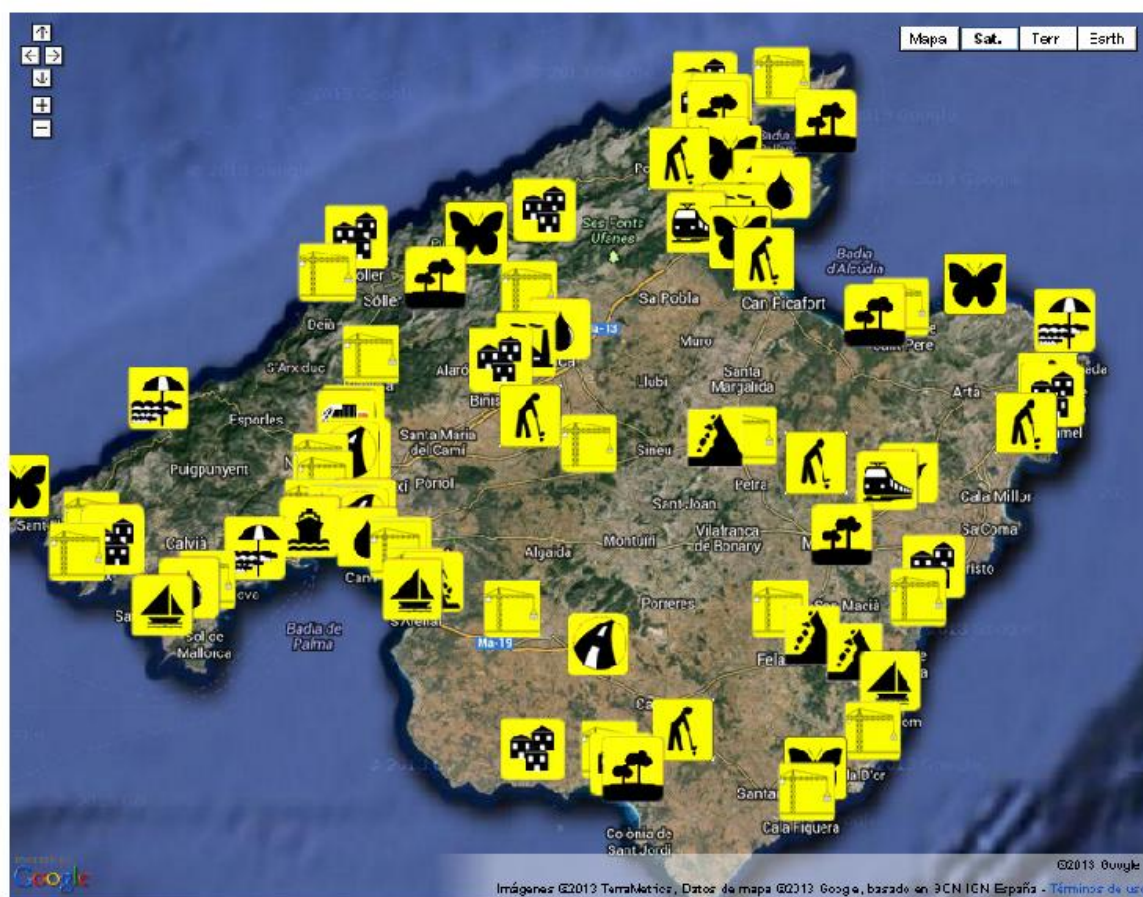
Algunes dels projectes/iniciatives que s'han anat anunciant:

- Construcció de l'hotel a **sa Ràpita**, colindant amb l'ANEI d'es Trenc-es Salobrar de Campos, 1250 places, 21 ha.
- Impuls construcció d'un hotel-resort de 5 estrelles de gran luxe, amb capacitat de 142 habitacions i 284 places a **Canyamel**, afectant una zona ANEI
- Complexe turístic a la **Marina de Magaluf**, 241ha. Declarat d'interès autonòmic per part del Govern de les Illes Balears
- **Ses Fontanelles**: amb la proposta de privatitzar la reconversió hi ha la construcció a la zona humida, com a "valor afegit" per fer atractiva la inversió, malgrat que les sentències afirmen que no s'ha de pagar cap indemnització per haver paralitzat el projecte per a la protecció de la zona humida.
- **Son Bordoï**: construcció habitatges per a 2.500 persones derivat de la Llei Carbonero i la política de l'anterior govern de creació de reserves estratègiques de sòl. L'actual govern ja n'ha aprovat definitivament les normes subsidiàries i complementàries del planejament.
- Parc temàtic catòlic (Ses Salines, Santa Magdalena?..)
- Nous ports esportius: **son Serra de Marina (santa Margalida), sant Elm (Andratx), Arenal (Llucmajor), Molinar (Palma), Colònia Sant Jordi (Campos)**.
- Parc temàtic insular (Llucmajor o Campos): 110 ha

Tots aquests punts calents, es sumen als conflictes ambientals, territorials i urbanístics que ja pateix Mallorca i que, d'acord amb les polítiques impulsades, no faran més que créixer en un futur, debilitant, encara més, aquest fràgil i malmès territori.

El mapa de conflictes ambientals

Per a fer-nos una idea de la realitat a dia d'avui, hem elaborat aquest mapa de conflictes que a partir d'avui es podrà consultar, i completar amb la informació que s'hi vulgui aportar sobre conflictes locals, projectes urbanístics o planejaments desmesurats ja siguin d'infraestructures, construccions, explotacions dels recursos, etc.

Veure el Mapa de conflictes ambientals de Mallorca a pantalla completa

Llegenda:

Abocadors	Aeroport	Gestió de l'aigua	Camps de golf	Carreteres
Construccions	Contaminació	Energia	Espais naturals	Pedreres
Platges / litoral	Port comercial	Ports esportius	Gestió de residus	Tren
Urbanitzacions				

Alguns d'aquests conflictes han implicat ja la mobilització social articulada a través de Plataformes i col·lectius que denúncies, defensen i cerquen diàleg i alternatives:

- Plataforma Salvem Ses Fontanelles
- Plataforma contra la línia d'Alta Tensió
- Plataforma Salvem sa Ràpita
- Plataforma No volem ser el femer d'Europa
- Plataforma Salvem es Molinar
- Plataforma en defensa del tren de Llevant
- Plataforma contra l'ampliació del CN de S'Arena
- Plataforma Salvem Andratx
- Grup de feina Aigua
- ...

I molts altres col·lectius i entitats que treballen per carcar maneres de funcionar alternatives, des de la resiliència, i amb l'objectiu de canviar les regles del joc polític, econòmic i social.

5. Conclusions

Atenent el despreci absolut demostrat pels governants actuals pel territori, el medi ambient i la societat, **cal fer un front comú per evitar el col·lapse. Volem aturar el comptador, que aquest no s'acceleri i reiniciar el sistema**, per això, hem de ser conscients, que des de la seva posició, ignorant el debat social i d'esquenes a l'interès general, han deixat el terreny preparat per a continuar amb l'especulació i la destrucció que ha caracteritzat la seva política.

Per tant, ens cal estar atents i reaccionar davant les conseqüències del panorama legislatiu i regulatori que han impulsat en matèria de turisme, ordenació del territori, urbanisme, espais naturals, gestió dels recursos, etc. Silenciós perquè encara no permet visualitzar tot el que representa, però de difícil marxa enrere, que deixa Mallorca en mans del millor postor.

Podeu descarregar-vos el mapa al següent enllaç:

<https://maps.google.es/maps/ms?msa=0&msid=207015602961206181764.0004dec72f3681ff3a2b9&hl=es&ie=UTF8&t=h&ll=39.637422,2.930603&spn=0.740295,1.235962&z=10&source=embed>

Podeu descarregar-vos el vídeo al següent enllaç:

<http://www.youtube.com/watch?v=8wCRDQur-fU&feature=youtu.be>

¹Decret llei 3/2011 de 29 de juliol de modificació dels terminis prevists en l'article 3 de la Llei 10/2010 de 27 de juliol de mesures urgents relatives a determinades infraestructures equipaments d'interès general en matèria d'ordenació territorial, urbanisme i impuls a la inversió i Decret-llei 4/2013 de 21 de juny, de regulació provisional de les noves edificacions en nuclis residencials sense xarxa de sanejament.

² Decret-llei 2/2012 de 17 de febrer i posterior Llei 7/2012 de 13 de juny de mesures urgents de mesures urgents per a l'ordenació urbanística sostenible

³Decret-llei 7/2012 de 15 de juny i posterior Llei 13/2012 de 20 de novembre, de mesures urgents per a l'activació econòmica en matèria d'indústria i energia, noves tecnologies, residus, aigües, altres activitats i mesures tributàries.

⁴ Llei 8/2012, de 19 de juliol del turisme de les Illes Balears

⁵ Platja de Palma: Decret llei 8/2012 de 13 de juliol, de mesures urgents per a la Platja de Palma; Decret llei 1/2013 de 7 de juny, de mesures urgents de caràcter turístic i d'impuls de les zones turístiques madures.